॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ दंडकेदंडकारण्ये ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ शुश्रूषायाइति भर्तृशुश्रूषयासार्वज्ञ्यप्राप्तिर्दर्शिता ॥ ३१ ॥ साचब्राह्म

कुर्वतीपतिशुश्रूषांसस्मारायशुभेक्षणा ॥ व्रीडितासाभवत्साध्वीतदाभरतसत्तम ॥ भिक्षामादायविप्रायनिर्जगामयशस्विनी ॥ १७ ॥ ब्राह्मणउवाच किमिदंभवतित्वंमांतिष्ठेत्युक्त्वावरांगने ॥ उपरोधंकृतवतीनविसर्जितवत्यसि ॥ १८ ॥ मार्कंडेयउवाच ब्राह्मणंक्रोधसंतप्तंज्वलंतमिवतेजसा ॥ दृष्ट्वासाध्वी मनुष्येंद्रसांत्वपूर्वंवचोब्रवीत् ॥ १९ ॥ रुयुवाच क्षंतुमर्हसिमेविद्वन्भर्तामेदैवतंमहत् ॥ सचापिक्षुधितःश्रांतःप्राप्तःशुश्रूषितोमया ॥ २० ॥ ब्राह्मणउवाच ब्राह्मणानगरीयांसोगरीयांस्तेपतिःकृतः ॥ गृहस्थधर्मेवर्ततीब्राह्मणानवमन्यसे ॥ २१ ॥ इंद्रोप्येषांप्रणमतेकिंपुनर्मानवोभुवि ॥ अवलिप्तेनजानीषे वृद्धानांनश्रुतंत्वया ॥ २२ ॥ ब्राह्मणात्यग्निसदृशादहेयुःपृथिवीमपि ॥ रुयुवाच नाहंबलाकाविप्रर्षेत्यजक्रोधंतपोधन ॥ २३ ॥ अनयाक्रुद्धयादृष्ट्याक्रुद्धः किंमांकरिष्यसि ॥ नावजानाम्यहंविप्रान्देवैस्तुल्यान्मनस्विनः ॥ २४ ॥ अपराधमिमंविप्रक्षंतुमर्हसिमेनघ ॥ जानामितेजोविप्राणांमहाभाग्यंचधीमतां ॥ ॥ २५ ॥ अपेयःसागरःक्रोधात्कृतोहिलवणोदकः ॥ तथैवदीप्ततपसांमुनीनांभावितात्मनां ॥ २६ ॥ येषांक्रोधाग्निरद्यापिदंडकेनोपशाम्यति ॥ ब्राह्मणानांपरिभवाद्वातापिःसुदुरात्मवान् ॥ २७ ॥ अगस्त्यमृषिमासाद्यजीर्णःक्रूरोमहासुरः ॥ बहुप्रभावाःश्रूयंतेब्राह्मणानांमहात्मनां ॥ २८ ॥ क्रोधःसुविपुलोब्रह्मन्प्रसादश्चमहात्मनां ॥ अस्मिंस्त्वतिक्रमेब्रह्मन्क्षंतुमर्हसिमेनघ ॥ २९ ॥ पतिशुश्रूषयाधर्मोयःसमेरोचतेद्विज ॥ दैवतेष्वपिसर्वेषुभर्तामेदैवतंपरं ॥ ३० ॥ अविशेषेणतस्याहंकुर्यांधर्मंद्विजोत्तम ॥ शुश्रूषायाःफलंपश्यपत्युर्ब्राह्मणयादृशं ॥ ३१ ॥ बलाकाहित्वयादग्धारोषात्तद्विदितंमया ॥ क्रोधःशत्रुःशरीरस्थोमनुष्याणांद्विजोत्तम ॥ ३२ ॥ यःक्रोधमोहौत्यजतितंदेवाब्राह्मणंविदुः ॥ योवदेदिहसत्यानिगुरुंसंतोषयेतच ॥ ३३ ॥ हिंसितश्चनहिंसेततंदेवाब्राह्मणंविदुः ॥ जितेंद्रियोधर्मपरःस्वाध्यायनिरतःशुचिः ॥ ३४ ॥ कामक्रोधौवशेयस्यतंदेवाब्राह्मणंविदुः ॥ यस्यचात्मसमोलोकोधर्मज्ञस्यमनस्विनः ॥ ३५ ॥ सर्वधर्मेषुचरतस्तंदेवाब्राह्मणंविदुः ॥ योध्यापयेदधीयीतयजेद्वायाजयीतवा ॥ ३६ ॥ दद्याद्वापियथाशक्तितंदेवाब्राह्मणंविदुः ॥ ब्रह्मचारीवदान्योयोप्यधीयाद्द्विजपुंगवः ॥ ३७ ॥

णानांब्रह्मविदामेवास्तीतितल्लक्षणान्याह क्रोधइति ॥ ३२ ॥ अत्रलक्षणकथनंनिष्प्रयोजनमितियान्येवविद्वल्लक्षणानितानिविद्यासाधनानीतिन्यायेनब्राह्मण्यकामस्यक्रोधादित्यागोगुर्वाराधनादिचकर्तव्यस्वेनविधीयते यइति सत्यवाक्गुरुभक्तःक्षमावांश्चभवेदित्यर्थः ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥

Digitized by Google